
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Державне підприємство Український науково-дослідний інститут
медицини транспорту

ВІСНИК

МОРСЬКОЇ МЕДИЦИНИ

Науково-практичний журнал
Виходить 4 рази на рік

Заснований в 1997 році. Журнал є фаховим виданням для публікації основних
результатів дисертаційних робіт у галузі медичних наук
(Наказ Міністерства освіти і науки України № 886 (додаток 4) від 02.07.2020 р.)
Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації серія КВ № 18428-7228ПР

№ 2 (103)
(квітень - червень)

Одеса 2024

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор **А. І. Гоженко**

О. М. Ігнат'єв (заступник головного редактора), Н. А. Мацегора (відповідальний секретар), Н. С. Бадюк, Є. П. Белобров, Р. С. Вастьянов, В. С. Гойдик, М. І. Голубятніков, А. А. Гудима, Ю. І. Гульченко, О. М. Левченко, Г. С. Манасова, В. В. Огоренко, Т. П. Опаріна, И. В. Савицький, С. М. Пасічник, Е. М. Псядло, Н. Д. Філінець, В. В. Шухтін

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Х. С. Бозов (Болгарія), Денисенко І. В. (МАММ), В. А. Жуков (Польща), С. Іднані (Індія), А. Г. Кириченко (Днепр), М. О. Корж (Харків), І. Ф. Костюк (Харків), М. М. Корда (Тернопіль), Н. Ніколіч (Хорватія), М. Г. Проданчук (Київ), М. С. Регеда (Львів), А. М. Сердюк (Київ), К. О. Талалаєв (Одеса)

Адреса редакції

65039, ДП УкрНДІ медицини транспорту
м. Одеса, вул. Канатна, 92
Телефон/факс: (0482) 753-18-01; 42-82-63
e-mail *nymba.od@gmail.com*
Наш сайт - www.medtrans.com.ua

Редактор Н. І. Єфременко

Здано до набору 24.06.2024 р.. Підписано до друку 28.06.2024 р. Формат 70×108/164
Папір офсетний № 2. Друк офсетний. Умов.-друк.арк. .
Зам № 2/9/15 Тираж 100 прим.

ISSN 2707-1324

©Міністерство охорони здоров'я України, 1999
©Державне підприємство Український науково-дослідний інститут медицини транспорту, 2005

MINISTRY OF HEALTH CARE OF UKRAINE

State enterprise Ukrainian Research Institute of Transport
Medicine

JOURNAL OF MARINE MEDICINE

Scientific and practical journal
It is published 4 times a year

Founded in 1997. The magazine is a professional publication of the main results of thesis's and
works in the field of medical sciences

(Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 886 (Appendix 4)
dated July 2, 2020)

Certificate of state registration of printed mass media series KV No. 18428-7228PR

No. 2 (103)
(April - June)

Odessa 2024

EDITORIAL BOARD

Chief editor A. I. Gozhenko

O. M. Ignatiev (deputy editor-in-chief), N. A. Matsegora (responsible secretary), N. S. Badiuk, E. P. Belobrov, R. S. Vastyanov, V. S. Hoydyk, M. I. Golubyatnikov, A. A. Gudyma, G. S. Manasova, V. V. Ogorenko, T. P. Oparina, I. V. Savitsky, S. M. Pasichnyk, E. M. Psiadlo, N. D. Filipets, V. V. Shukhtin

EDITORIAL COUNCIL

H. S. Bozov (Bulgaria), I. V. Denysenko (IMHA), V. A. Zhukov (Poland), S. Idnani (India), A. G. Kyrychenko (Dnipro), M. O. Korzh (Kharkiv), I. F. Kostyuk (Kharkiv), M. M. Korda (Ternopil), N. Nikolic (Croatia), M. G. Prodanchuk (Kyiv), M.S. Regeda (Lviv), A. M. Serdyuk (Kyiv), K. O. Talalaev (Odeca)

Address of the editorial office

Address of the editorial office
65039, SE UkrNDI for medicine of transport
Odessa, str. Kanatna, 92
e-mail nymba.od@gmail.com
Our website - www.medtrans.com.ua; herald.org.ua

Editor N. I. Yefremenko

Submitted for typing on 06/24/2024. Signed for printing on 06/28/2024. Format 70×108/164
Offset paper No. 2. Offset printing. Terms and conditions - print sheet. .
Deputy No. 2/9/15 Circulation 100 approx.

ISSN 2707-1324 ©Ministry of Health Care of Ukraine, 1999

©State enterprise Ukrainian Research Institute for Medicine of Transport, 2005

19. Teasdale S.B., Samaras K., Wade T., Jarman R., Ward P.B. A review of the nutritional challenges experienced by people living with severe mental illness: a role for dietitians in addressing physical health gaps. *Journal of Human Nutrition and Dietetics*. – 2017. – Vol. 30. – P. 545–553. – DOI: 10.1111/jhn.12473

20. Woodward E.R., Richmond R. Smoking Bans in Psychiatric Units: An Issue of Medical Ethics. *Frontiers in Psychiatry*. – 2019. – Vol. 20, N 10. – P. 134. – DOI: 10.3389/fpsy.2019.00134

21. Do people with mental illness and substance use disorders use tobacco more often? – Access mode: <https://nida.nih.gov/publications/research-reports/tobacco-nicotine-e-cigarettes/do-people-mental-illness-substance-use-disorders-use-tobacco-more-often>

22. Stefańska E., Wendołowicz A., Lech M., et al. Does the usual dietary intake of schizophrenia patients require supplementation with vitamins and minerals? // *Psychiatria Polska*. – 2019. Vol. 53, N 3. – P. 599–612. – DOI:10.12740/PP/92280

23. Rossom R.C., Hooker S.A., O'Connor P.J., Crain A.L., Sperl-Hillen J.M. Cardiovascular Risk for Patients With and Without Schizophrenia, Schizoaffective Disorder, or Bipolar Disorder // *Journal of the American Heart Association*. – 2022. –Vol. 11, N 6. – P. e021444. – DOI: 10.1161/JAHA.121.021444

24. Kesavayuth D., Zikos V. Mental health and obesity // *Applied Economic Analysis*. – 2024. – Vol. 32, N 94. – P. 41–61. – DOI 10.1108/AEA-06-2023-0212

УДК 611-018.74:616-008.64:616-056.52-08:615.272.4

Є. О. Мазніченко, О. О. Якименко

ОЦІНКА ТЕНДЕНЦІЙ МАРКЕРІВ ЕНДОТЕЛІАЛЬНОЇ ДИСФУНКЦІЇ В ПАЦІЄНТІВ З МЕТАБОЛІЧНИМ СИНДРОМОМ, ЩО ОТРИМУЮТЬ ТЕРАПІЮ СТАТИНАМИ

Одеський національний медичний університет

Authors' Information

Мазніченко Є. О. <https://orcid.org/0000-0002-8901-0429>

Якименко О.О <https://orcid.org/0000-0001-8141-0770>

Вступ. У клінічній практиці оцінка біомаркерів відіграє вирішальну роль у прогнозуванні прогресування захворювання [1, 2]. Для підвищення ефективності клінічної оцінки станів, пов'язаних з атеросклерозом, важливі концентрації біомаркерів, що вказують на патологічні судинні події та доповнюють оцінку ендотеліальної дисфункції (ЕД) [1-4]. Це дослідження було спрямоване на оптимізацію гіполіпемічної терапії шляхом оцінки біомаркерів ендотеліальної дисфункції (зокрема, інтерлейкіну-6 (ІЛ-6) і високочутливого С-реактивного білка (hsCRP)) і порівняння ефективності терапії статинами з пітавастатином і розувастатином у пацієнтів з діагнозом метаболічний синдром, на етапі амбулаторного лікування [3, 4]. **Матеріали та методи.** Ретроспективний аналіз даних 468 пацієнтів виявив 78 осіб з гіперліпемією та метаболічним синдромом. До дослідження були включені дві порівнювані групи: група А (n=31), які отримували розувастатин 20 мг/добу, і група В (n=27), які отримували пітавастатин 4/2/1 мг/день на основі результатів фармакогенетичного тестування. Поряд із комплексними клінічними, лабораторними та інструментальними оцінками, перед початком лікування та на 90-й день терапії. Додатково було визначений поліморфізм гена *SLCO1B1* та концентрації ІЛ-6 і hsCRP. **Результати:** В групі А було виявлено значне зниження рівня холестерину (22%; p=0,03), ЛПНЩ (42%; p=0,01), ІЛ-6 (24%; p=0,02) і hsCRP (36%; p=0,001) спостерігався до 90-го дня. Група В продемонструвала статистично значуще зниження рівня холестерину (24%; p=0,03), ЛПНЩ (40%; p=0,05), hsCRP (52%; p=0,001), та ІЛ-6 (46%; p=0,001). Рівень ЛПВЩ підвищився в

обох групах, а активність АЛТ знизилася незначно. Слід зазначити, що пітавастатин продемонстрував кращі гіполіпідемічні ефекти та покращив біомаркери ЕД порівняно з розувастатином, з рівнями ІЛ-6 на 18% нижчими ($p=0,04$) і рівнями hsCRP на 26% нижчими ($p=0,045$) на 90-й день. **Висновки:** пацієнти з метаболічним синдромом і гіперліпідемією демонстрували значно підвищені рівні ІЛ-6 та hsCRP порівняно з контрольною групою. Обидві терапії статинами ефективно знижували рівні ІЛ-6 і hsCRP, однак пітавастатин продемонстрував більшу ефективність у покращенні біомаркерів ендотеліальної дисфункції порівняно з розувастатином. Таким чином, визначення рівнів ІЛ-6 і hsCRP дозволяють оцінити ефективність терапії метаболічного синдрому та визначити подальшого ведення пацієнта на амбулаторному етапі.

Ключові слова: ендотеліальна дисфункція, метаболічний синдром, статини

Key words: endothelial dysfunction, metabolic syndrome, statins

Література:

1. Pavel Poredos. Endothelial dysfunction and its clinical implications / Pavel Poredos, Aleksandra Visnovic Poredos, Igor Gregoric // *Angiology*. - 2021. - 72(7). - С.604-615. doi: 10.1177/0003319720987752

1. Kang H. Atherogenic diet-diminished endothelial glycocalyx contributes to impaired vasomotor properties in rat / Kang H, Sun A, Wu Q, Yang J, Zhang W et al. // *Am J Physiol Heart Circ Physiol*. - 2020. - 319. - С.Н814–Н823.

2. Daiber A. New therapeutic implications of endothelial nitric oxide synthase (eNOS) function/dysfunction in cardiovascular disease / Daiber A, Xia N, Steven S, Oelze M, Hanf A et al. // *Int J Mol Sci*. - 2019. - С.20:187. doi: 10.3390/ijms20010187

3. Wu Y. Oxidative stress, GTPCH1, and endothelial nitric oxide synthase uncoupling in hypertension / Wu Y, Ding Y, Ramprasath T, Zou MH. // *Antioxid Redox Signal*. - 2021. - 34. - С.750–764. doi: 10.1089/ars.2020.8112

УДК 616.12 – 008.331.1: 612.015.32: 612.396/.397: 615.874.1: 613.28

О. В. Найдьонова, В. В. Бугерук, Л. І. Ковальчук, Т. О. Назарук, К. А. Українська

ВПЛИВ ДІЄТОТЕРАПІЇ З ОБМЕЖЕННЯМ ПРОДУКТІВ ТВАРИННОГО ПОХОДЖЕННЯ НА ПОКАЗНИКИ ЛІПІДНОГО ТА ВУГЛЕВОДНОГО ОБМІНІВ У ПАЦІЄНТІВ З АРТЕРІАЛЬНОЮ ГІПЕРТЕНЗІЄЮ ТА ДИСЛІПІДЕМІЄЮ

Одеський національний медичний університет

Актуальність. Здоровий спосіб життя може попередити або відкласти розвиток АГ та зменшити кардіоваскулярний ризик. Понад 50% зниження смертності від ішемічної хвороби серця пов'язано зі зменшенням факторів ризику (ФР) і 40% - від поліпшення лікування. Дотримання принципів здорового харчування є основою профілактики серцево-судинних захворювань (клас доказовості I, рівень B, ступінь сильний). **Мета:** дослідити ефективність впливу дієтотерапії з обмеженням продуктів тваринного походження на показники ліпідного та вуглеводного обмінів у пацієнтів з артеріальною гіпертензією та дисліпідемією на тлі помірних фізичних навантажень. **Матеріали та методи.** У дослідження включено 34 пацієнти (чоловіків – 14 (41,18%), жінок – 31 (58,82%)) з діагнозом АГ та супутньою дисліпідемією, які з різних причин не приймали статини. Всім пацієнтам було проведено мотиваційне консультування щодо корекції способу життя та раціону харчування, після чого вони були розподілені на I (основна) група, ($n=22$) – пацієнти, які погодились виключити або суворо обмежити продукти тваринного походження та II група ($n=12$) – пацієнти, які погодились скоротити вживання тваринної їжі. Термін спостереження склав 8 тижнів. На початку та наприкінці дослідження всім пацієнтам проведено лабораторне обстеження з визначенням показників ліпідного обміну